

Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
JEAN RICHARD DE LA TOUR
prednesené 22. júna 2023¹

Vec C-422/22

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Toruniu
proti
TE

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Sąd Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Migrujúci pracovníci – Sociálne zabezpečenie – Uplatniteľná právna úprava – Nariadenie (ES) č. 883/2004 – Článok 76 – Povinnosť vzájomného informovania a spolupráce – Nariadenie (ES) č. 987/2009 – Potvrdenie A1 – Zrušenie *ex officio* – Články 6 a 16 – Neexistencia povinnosti vydávajúcej inštitúcie nadviazať dialóg a uskutočniť postup hľadania dohody s príslušným orgánom hostiteľského členského štátu – Články 2 a 20 – Povinnosť informovať tento orgán čo najskôr po zrušení potvrdenia“

I. Úvod

1. Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu nariadenia (ES) č. 987/2009² a konkrétne analogického uplatnenia článkov 6 a 16 tohto nariadenia na konanie o zrušení potvrdenia A1.
2. Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi TE a Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Toruniu (Úrad sociálneho zabezpečenia, pobočka Toruň, Poľsko) (ďalej len „ZUS“) vo veci rozhodnutia ZUS o zrušení potvrdenia A1, ktoré na žiadosť tohto žiadateľa potvrdzovalo jeho situáciu na účely uplatnenia poľskej právnej úpravy v oblasti sociálneho zabezpečenia v období od 22. augusta 2016 do 21. augusta 2017.
3. Súdny dvor ešte nerozhodol o postupe uplatniteľnom v takom prípade zrušenia potvrdenia A1 na podnet inštitúcie, ktorá ho vydala. Vysvetlím, prečo ustanovenia nariadenia č. 987/2009 týkajúce sa prípadov pochybností o platnosti takéhoto potvrdenia alebo o určení príslušnej právnej úpravy nie sú v takejto situácii relevantné. Domnievam sa totiž, že pokiaľ v prípade zrušenia potvrdenia A1 *ex officio* nedošlo k nadviazaniu dialógu a uskutočneniu postupu hľadania

¹ Jazyk prednesu: francúzština.

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady zo 16. septembra 2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (Ú. v. EÚ L 284, 2009, s. 1), zmeneného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 465/2012 z 22. mája 2012 (Ú. v. EÚ L 149, 2012, s. 4) (ďalej len „nariadenie č. 987/2009“ alebo „vykonávacie nariadenie“).

dohody, príslušné inštitúcie dotknutých členských štátov si musia vymieňať informácie *a posteriori* v rámci spolupráce upravenej normotvorcom Únie, aby neboli dotknuté práva dotknutých osôb.

II. Právny rámec

A. Nariadenie (ES) č. 883/2004

4. Hlava II nariadenia (ES) č. 883/2004³, nazvaná „Určenie príslušnosti právnych predpisov“, obsahuje články 11 až 16.

5. Podľa článku 11 tohto nariadenia:

„1. Osoby, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje, podliehajú právnym predpisom len jedného členského štátu. Tieto právne predpisy sa určia v súlade s touto hlavou.

...

3. S výhradou článkov 12 až 16:

a) osoba vykonávajúca činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba v členskom štáte podlieha právnym predpisom tohto členského štátu;

...“

6. Článok 13 uvedeného nariadenia, nazvaný „Vykonávanie činností v dvoch alebo viacerých členských štátoch“, v odseku 2 stanovuje:

„Osoba, ktorá zvyčajne vykonáva činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v dvoch alebo viacerých členských štátoch, podlieha:

a) právnym predpisom členského štátu bydliska, ak podstatnú časť svojej činnosti vykonáva v tomto členskom štáte;

alebo

b) právnym predpisom členského štátu, v ktorom sa nachádza centrum jej záujmu, ak nemá bydlisko v jednom z členských štátov, v ktorých vykonáva podstatnú časť svojej činnosti.“

7. Podľa článku 72 písm. a) nariadenia č. 883/2004 sa správna komisia pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „správna komisia“) zaoberá všetkými správnymi otázkami alebo otázkami výkladu, ktoré vyplývajú z ustanovení tohto nariadenia alebo ustanovení nariadenia č. 987/2009.

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (Ú. v. EÚ L 166, 2004, s. 1; Mím. vyd. 05/005, s. 72), zmenené nariadením č. 465/2012 (ďalej len „nariadenie č. 883/2004“ alebo „základné nariadenie“).

8. Článok 76 nariadenia č. 883/2004, nazvaný „Spolupráca“, v odsekoch 3, 4 a 6 stanovuje:

„3. Orgány a inštitúcie členských štátov môžu na účely vykonávania tohto nariadenia komunikovať medzi sebou a zahrnutými osobami alebo ich zástupcami priamo.

4. Inštitúcie a osoby, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, majú povinnosť vzájomného informovania a spolupráce, aby sa zabezpečilo riadne vykonávanie tohto nariadenia.

Inštitúcie v súlade s princípmi dobrej administratívy odpovedajú na všetky otázky v rámci primeranej doby a v tejto súvislosti poskytujú daným osobám všetky informácie potrebné na uplatňovanie práv, ktoré im udeľuje toto nariadenie.

...

6. V prípade ťažkostí pri výklade alebo uplatňovaní tohto nariadenia, ktoré by mohl[i] ohroziť práva osoby, na ktorú sa vzťahuje, inštitúcia príslušného členského štátu alebo členského štátu bydliska danej osoby kontaktuje inštitúciu (inštitúcie) daného členského štátu (členských štátov). Ak sa nemôže nájsť riešenie v rámci primeranej doby, dané orgány môžu prizvať správnu komisiu, aby zasiahla.“

B. Nariadenie č. 987/2009

9. Odôvodnenia 1, 2, 8 a 10 nariadenia č. 987/2009 stanovujú:

„(1) [Nariadením č. 883/2004] sa modernizujú pravidlá koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia členských štátov tým, že sa v ňom spresňujú opatrenia a postupy ich vykonávania a tieto opatrenia a postupy sa zjednodušujú v prospech všetkých zúčastnených aktérov. Je potrebné stanoviť vykonávacie postupy.

(2) Užšia a efektívnejšia spolupráca medzi inštitúciami sociálneho zabezpečenia je hlavným faktorom, ktorý má poskytnúť osobám, na ktoré sa vzťahuje [nariadenie č. 883/2004], možnosť uplatniť si svoje nároky v čo najkratsích lehotách a za optimálnych podmienok.

...

(8) Členské štáty, ich príslušné orgány a inštitúcie sociálneho zabezpečenia by mali mať možnosť dohodnúť sa medzi sebou na zjednodušených postupoch a správnych opatreniach, ktoré považujú za účinnejšie a vyhovujúcejšie podmienkam ich systémov sociálneho zabezpečenia. Takéto dojednania by sa však nemali dotknúť práv osôb, na ktoré sa vzťahuje [nariadenie č. 883/2004].

...

(10) Aby sa určila príslušná inštitúcia, t. j. inštitúcia, ktorej právne predpisy sa uplatňujú alebo ktorá má povinnosť vyplácať určité dávky, musia objektívnu situáciu poistenca a jeho rodinných príslušníkov preskúmať inštitúcie viac ako jedného členského štátu. Aby sa zabezpečila ochrana dotknutej osoby počas obdobia nevyhnutného na komunikáciu medzi inštitúciami, je potrebné zaručiť jej predbežné zaradenie do systému sociálneho zabezpečenia.“

10. Kapitola II hlavy I nariadenia č. 987/2009, nazvaná „Ustanovenia o spolupráci a výmene údajov“, obsahuje články 2 až 7.

11. Článok 2 tohto nariadenia, nazvaný „Rozsah pôsobnosti a pravidiel výmen medzi inštitúciami“, v odseku 2 stanovuje:

„Inštitúcie si bezodkladne poskytujú alebo vymieňajú všetky údaje potrebné na stanovenie a určenie práv a povinností osôb, na ktoré sa uplatňuje základné nariadenie. Prenos takýchto údajov medzi členskými štátmi prebieha buď priamo medzi inštitúciami, alebo nepriamo prostredníctvom styčných orgánov.“

12. Článok 5 nariadenia č. 987/2009, nazvaný „Právna relevantnosť dokumentov a podporných dokladov vystavených v inom členskom štáte“, stanovuje:

„1. Dokumenty vydané inštitúciou členského štátu, ktoré osvedčujú situáciu osoby na účely uplatnenia základného nariadenia a vykonávacieho nariadenia, ako aj podporné doklady, na základe ktorých boli dokumenty vydané, uznávajú inštitúcie iných členských štátov, pokiaľ ich členský štát, v ktorom boli vydané, nezrušil ani nevyhlásil za neplatné.

2. V prípade pochybností o platnosti dokumentu alebo pravdivosti skutočností, z ktorých vychádzajú tvrdenia, ktoré sú v ňom uvedené, inštitúcia členského štátu, ktorej sa dokument predložil, požiada inštitúciu, ktorá dokument vydala, o poskytnutie potrebných objasnení a v prípade potreby o zrušenie tohto dokumentu. Vydávajúca inštitúcia prehodnotí dôvody na vydanie dokumentu a prípadne ho zruší.

3. V prípade pochybností týkajúcich sa informácií poskytnutých dotknutou osobou, platnosti dokumentu alebo podporných dokladov, alebo pravdivosti skutočností, z ktorých vychádzajú tvrdenia, ktoré sú v nich uvedené, inštitúcia miesta pobytu alebo bydliska vykoná v zmysle odseku 2 na žiadosť príslušnej inštitúcie v rámci svojich možností potrebné overenie týchto informácií alebo tohto dokumentu.

4. Ak dotknuté inštitúcie nedospejú k dohode, môžu príslušné úrady predložiť záležitosť správnej komisii, a to najskôr jeden mesiac od dátumu, keď inštitúcia, ktorá dostala dokument, predložila svoju žiadosť. Správna komisia sa pokúsi o zosúladenie stanovísk do šiestich mesiacov od dátumu, keď jej bola záležitosť predložená.“

13. Článok 6 nariadenia č. 987/2009, nazvaný „Dočasné uplatňovanie právnych predpisov a predbežné priznanie dávok“, znie takto:

„1. Pokiaľ nie je vo vykonávacom nariadení ustanovené inak, ak existuje rozdiel medzi stanoviskami inštitúcií alebo úradov dvoch alebo viacerých členských štátov o určení uplatniteľných právnych predpisov, na dotknutú osobu sa dočasne vzťahujú právne predpisy jedného z týchto členských štátov...

...

2. V prípade rozdielnosti stanovísk medzi inštitúciami alebo úradmi dvoch alebo viacerých členských štátov vo veci určenia inštitúcie povinnej vyplácať peňažné dávky alebo poskytovať vecné dávky, dotknutá osoba, ktorá by si mohla uplatniť nárok na dávky, ak by v tejto súvislosti nenastal spor, predbežne poberá dávky podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje inštitúcia

miesta bydliska dotknutej osoby, alebo ak táto osoba nemá bydlisko na území niektorého z dotknutých členských štátov, podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje inštitúcia, ktorej sa žiadosť predložila ako prvej.

3. Ak dotknuté inštitúcie alebo úrady nedospejú k dohode, môžu príslušné úrady predložiť záležitosť správnej komisii najskôr jeden mesiac od dátumu, keď vznikli rozdiely v stanoviskách v zmysle odsekov 1 alebo 2. Správna komisia sa pokúsi o zosúladenie stanovísk do šiestich mesiacov od dátumu, keď jej bola záležitosť predložená.

4. Keď sa určí, že uplatniteľnými právnymi predpismi nie sú predpisy členského štátu, v ktorom bola dotknutá osoba dočasne evidovaná, alebo že inštitúcia, ktorá predbežne vyplácala dávky, nebola príslušnou inštitúciou, inštitúcia určená ako príslušná sa považuje za príslušnú so spätnou platnosťou, ako keby daný rozdiel v stanoviskách neexistoval, najneskôr od dátumu dočasnej evidencie alebo od prvého predbežného priznania predmetných dávok.

5. Inštitúcia určená za príslušnú a inštitúcia, ktorá predbežne vyplácala peňažné dávky alebo predbežne dostávala príspevky, v prípade potreby vyrovnajú finančnú situáciu dotknutej osoby, pokiaľ ide o predbežne prijaté príspevky a predbežne vyplatené peňažné dávky, podľa potreby v súlade s hlavou IV kapitolou III vykonávacieho nariadenia.

Vecné dávky predbežne poskytované inštitúciou v súlade s odsekom 2 nahradí príslušná inštitúcia v súlade s hlavou IV vykonávacieho nariadenia.“

14. Podľa článku 7 tohto nariadenia s názvom „Predbežný výpočet dávok a príspevkov“:

„1. Pokiaľ nie je vo vykonávacom nariadení ustanovené inak, ak je osoba oprávnená na dávku alebo je povinná platiť príspevok v súlade so základným nariadením a príslušná inštitúcia nemá všetky informácie týkajúce sa situácie v inom členskom štáte, ktoré sú potrebné na konečný výpočet výšky dávky alebo príspevku, táto inštitúcia na žiadosť dotknutej osoby prizná dávku alebo vypočíta príspevok na predbežnom základe, ak je takýto výpočet možný na základe informácií, ktoré má táto inštitúcia k dispozícii.

2. Predmetná dávka alebo príspevok sa prepočítajú, keď sa dotknutej inštitúcii poskytnú všetky potrebné podporné doklady alebo dokumenty.“

15. Hlava II uvedeného nariadenia, nazvaná „Určenie uplatniteľných právnych predpisov“, obsahuje články 14 až 21.

16. Článok 16 toho istého nariadenia, nazvaný „Postup uplatňovania článku 13 základného nariadenia“, stanovuje:

„1. Osoba, ktorá vykonáva činnosti v dvoch alebo vo viacerých členských štátoch, informuje o tejto skutočnosti inštitúciu určenú príslušným úradom členského štátu bydliska.

2. Určená inštitúcia členského štátu bydliska bezodkladne určí uplatniteľné právne predpisy, ktoré sa na dotknutú osobu uplatňujú, so zreteľom na článok 13 základného nariadenia a článok 14 vykonávacieho nariadenia. Toto určenie sa považuje za predbežné. Inštitúcia informuje o predbežnom určení uplatniteľných právnych predpisov určené inštitúcie každého členského štátu, v ktorom sa činnosť vykonáva.

3. Predbežné určenie uplatniteľných právnych predpisov, ako sa stanovuje v odseku 2, sa stáva definitívnym do dvoch mesiacov odo dňa, keď boli inštitúcie určené príslušnými orgánmi dotknutých členských štátov o ňom informované v súlade s odsekom 2, ak už uplatniteľné právne predpisy neboli definitívne určené na základe odseku 4 alebo najmenej jedna dotknutá inštitúcia neinformovala inštitúciu určenú príslušným úradom členského štátu bydliska do konca tejto dvojmesačnej lehoty o tom, že nemôže prijať toto určenie alebo že zaujala k tejto veci odlišné stanovisko.

4. Ak existuje neistota vo veci určenia uplatniteľných právnych predpisov, v dôsledku ktorej je potrebné, aby inštitúcie alebo úrady dvoch alebo viacerých členských štátov na požiadanie jednej alebo viacerých inštitúcií určených príslušnými úradmi dotknutých členských štátov alebo samotných týchto úradov navzájom rokovali, určia sa právne predpisy uplatniteľné na dotknutú osobu vzájomnou dohodou a so zreteľom na článok 13 základného nariadenia a príslušné ustanovenia článku 14 vykonávacieho nariadenia.

Ak inštitúcie alebo príslušné dotknuté úrady nemajú vo veci rovnaké stanoviská, snažia sa dosiahnuť dohodu v súlade s uvedenými podmienkami a uplatní sa článok 6 vykonávacieho nariadenia.

...“

17. Článok 19 nariadenia č. 987/2009, nazvaný „Poskytovanie informácií dotknutým osobám a zamestnávateľom“, v odseku 2 stanovuje:

„Príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy sú uplatniteľné podľa hlavy II základného nariadenia, na požiadanie dotknutej osoby alebo zamestnávateľa poskytne osvedčenie, že tieto právne predpisy sú uplatniteľné, prípadne uvedie, dokedy a za akých podmienok sú uplatniteľné.“

18. Článok 20 nariadenia č. 987/2009, nazvaný „Spolupráca medzi inštitúciami“, stanovuje:

„1. Dotknuté inštitúcie sprostredkujú príslušnej inštitúcii členského štátu, ktorého právne predpisy sú na osobu uplatniteľné podľa hlavy II základného nariadenia, nevyhnutné informácie potrebné na určenie dátumu, ku ktorému sa tieto právne predpisy stávajú uplatniteľnými, ako aj príspevkov, ktoré táto osoba a jej zamestnávateľ alebo zamestnávateľia sú povinní platiť podľa týchto právnych predpisov.“

2. Príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy boli určené ako uplatniteľné na osobu podľa hlavy II základného nariadenia, sprostredkuje informáciu o dátume, ku ktorému sa uplatňovanie právnych predpisov stáva účinným, inštitúcii určenej príslušným úradom členského štátu, ktorého právne predpisy sa na túto osobu naposledy vzťahovali.“

III. Skutkové okolnosti sporu vo veci samej a prejudiciálne otázky

19. TE, podnikateľ zapísaný v poľskom obchodnom registri, ktorý vykonáva samostatne zárobkovú činnosť a ktorého príjmy sa zdaňujú v Poľsku, podpísal 11. augusta 2016 zmluvu so spoločnosťou so sídlom vo Varšave (Poľsko), podľa ktorej mal vo Francúzsku v rámci konkrétneho projektu poskytovať služby, ktoré sú obvykle súčasťou povinností „second site manager“ (zástupca stavbyvedúceho), a to od 22. augusta 2016 do ukončenia tohto projektu.

20. ZUS vydal na základe tejto zmluvy potvrdenie A1^{4, 5}, ktoré potvrdzovalo, že na TE sa v období od 22. augusta 2016 do 21. augusta 2017 (ďalej len „sporné obdobie“) vzťahovala poľská právna úprava.

21. ZUS v nadväznosti na opätovné preskúmanie *ex officio* konštatoval, že TE počas sporného obdobia vykonával svoju činnosť len v jednom členskom štáte, a to vo Francúzsku. Rozhodnutím z 1. decembra 2017 (ďalej len „sporné rozhodnutie“) ZUS toto potvrdenie A1 zrušil⁶ a konštatoval, že na TE sa počas sporného obdobia nevzťahovala poľská právna úprava. Keďže ZUS sa domnieval, že relevantným ustanovením na určenie právnej úpravy uplatniteľnej na TE je článok 11 nariadenia č. 883/2004, prijal toto rozhodnutie bez toho, aby predtým uplatnil postup stanovený v článku 16⁷ nariadenia č. 987/2009 s cieľom koordinovať určenie príslušnej právnej úpravy s príslušnou francúzskou inštitúciou.

22. TE podal proti spornému rozhodnutiu žalobu na Sąd Okręgowy w Toruniu (Krajský súd Toruň, Poľsko). Rozsudkom z 5. júna 2019 tento súd konštatoval, že po prvé TE počas sporného obdobia nevykonával pracovnú činnosť v jedinom členskom štáte, a tak sa na neho vzťahuje článok 13 ods. 2 nariadenia č. 883/2004, a po druhé, že ZUS nevyužil postup koordinácie stanovený v článkoch 6, 15⁸ a 16 nariadenia č. 987/2009, hoci na účely určenia príslušnej právnej úpravy je tento postup povinný. V priebehu súdneho konania tento súd požiadal ZUS, aby začal uvedený postup spolupráce s príslušnou francúzskou inštitúciou, čo ZUS odmietol s tým, že to nie je odôvodnené. Aby sa predišlo situácii, v ktorej by TE nebol poistený v žiadnom systéme sociálneho zabezpečenia, Sąd Okręgowy w Toruniu (Krajský súd Toruň) rozhodol, že počas sporného obdobia sa na TE vzťahovala poľská právna úprava, a v dôsledku toho ponechal v platnosti potvrdenie A1, o ktoré ide vo veci samej.

23. Rozsudkom z 5. februára 2020 Sąd Apelacyjny w Gdańsku (Odvolací súd Gdansk, Poľsko) zamietol odvolanie, ktoré podal ZUS proti tomuto rozsudku.

24. ZUS podal proti tomuto rozsudku kasačnú sťažnosť na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko). Tvrdí, že ak zrušenie dotknutého potvrdenia A1 vyžadovalo predchádzajúce využitie postupu koordinácie stanoveného nariadením č. 987/2009, sporné rozhodnutie obsahuje nezrovnalosť, ktorú bolo možné napraviť len v rámci konania na samotnom ZUS. Súdne rozhodnutia vydané Sąd Okręgowy w Toruniu (Krajský súd Toruň) a Sąd Apelacyjny w Gdańsku (Odvolací súd

⁴ Ako bolo pripomenuté v rozsudku z 2. marca 2023, DRV Intertrans a Verbraeken J. en Zonen (C-410/21 a C-661/21, ďalej len „rozsudok DRV Intertrans“, EU:C:2023:138, bod 42 a citovaná judikatúra), „potvrdenie A1, ktoré nahradilo potvrdenie E 101 upravené nariadením [Rady (EHS) č. 574/72 z 21. marca 1972, ktorým sa stanovuje postup pri vykonávaní nariadenia (EHS) č. 1408/71 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov a ich rodiny, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva (Ú. v. ES L 74, 1972, s. 1; Mím. vyd. 05/001, s. 83)], zodpovedá vzorovému tlačivu vydanému v súlade s hlavou II nariadenia č. 987/2009 inštitúciou určenou príslušným orgánom členského štátu, ktorého právne predpisy v oblasti sociálneho zabezpečenia sú uplatniteľné, na účely potvrdenia, najmä podľa znenia článku 19 ods. 2 tohto nariadenia, že pracovníci nachádzajúci sa v jednej zo situácií uvedených v hlave II tohto nariadenia podliehajú právnym predpisom tohto členského štátu“. Pozri napríklad praktické vysvetlenia a vzory dostupné na webovej stránke Centre des liaisons européennes et internationales de sécurité sociale (Stredisko pre európske a medzinárodné vzťahy v oblasti sociálneho zabezpečenia, Francúzsko). <https://www.cleiss.fr/reglements/a1.html>.

⁵ ZUS vo svojich písomných pripomienkach spresnil, že toto potvrdenie bolo vydané 19. augusta 2016, že sa zakladá na článku 13 ods. 2 nariadenia č. 883/2004 z dôvodu, že upravuje situáciu dotknutej osoby, ktorá vykonávala samostatne zárobkovú činnosť v dvoch alebo viacerých členských štátoch a že bolo zaslané príslušnej francúzskej inštitúcii.

⁶ Sąd Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko), vnútroštátny súd, uvádza, že toto rozhodnutie bolo prijaté na základe článku 83a ods. 1 ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych (zákon o systéme sociálneho zabezpečenia) z 13. októbra 1998 (Dz. U. z roku 2021, položka 430).

⁷ Pozri bod 16 vyššie.

⁸ Tento článok podľa svojho názvu stanovuje postupy uplatňovania článku 11 ods. 3 písm. b) a d), článku 11 ods. 4 a článku 12 základného nariadenia (o poskytovaní informácií dotknutým inštitúciám).

Gdansk) sú teda nesprávne z dôvodu, že tieto súdy mali namiesto toho, aby rozhodli o uplatniteľnej právnej úprave, vrátiť vec ZUS, aby tento úrad mohol v spolupráci s príslušnou francúzskou inštitúciou toto potvrdenie A1 opätovne preskúmať.

25. Za týchto podmienok Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

- „1. Je inštitúcia [členského štátu], ktorá vystavila formulár A1 a ktorá *ex offo* – bez žiadosti príslušnej inštitúcie dotknutého členského štátu – plánuje anulovať/zrušiť alebo zneplatniť vydaný formulár, povinná uskutočniť postup hľadania dohody s príslušnou inštitúciou iného členského štátu na analogických zásadách, aké zavádzajú na základe článkov 6 a 16 [nariadenia č. 987/2009]?
2. Má sa postup hľadania dohody uskutočniť ešte pred anulovaním/zrušením alebo zneplatnením vydaného formulára, alebo je toto anulovanie/zrušenie, resp. zneplatnenie [v súlade s článkom 16 ods. 2 nariadenia č. 987/2009] len dočasné, predbežné... a stane sa konečným v prípade, že dotknutá inštitúcia [iného] členského štátu v tejto veci nevznesie výhrady alebo nezaujme odlišné stanovisko?“

26. Písomné pripomienky predložili ZUS, poľská, belgická, česká a francúzska vláda, ako aj Európska komisia.

IV. Analýza

27. Svojimi dvoma prejudiciálnymi otázkami, ktoré podľa môjho názoru možno preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa majú články 6 a 16 nariadenia č. 987/2009 vykladať v tom zmysle, že inštitúcia, ktorá v nadväznosti na overenia vykonané z vlastnej iniciatívy zistila, že potvrdenie A1 vydala neoprávnene, môže toto potvrdenie zrušiť bez toho, aby predtým nadviazala dialóg a uskutočnila postup hľadania dohody s príslušnými inštitúciami dotknutých členských štátov s cieľom určiť príslušnú právnu úpravu.

28. Na úvod treba konštatovať, že ani nariadenie č. 883/2004, ani nariadenie č. 987/2009 neobsahujú žiadne ustanovenie, ktoré by bolo priamo uplatniteľné na okolnosti prejednávanej veci, za ktorých bolo potvrdenie A1 zrušené.

29. Článok 76 ods. 6 nariadenia č. 883/2004 sa obmedzuje na stanovenie všeobecného rámca pre *postup dialógu a hľadania dohody*, pričom dialóg predchádza postupu hľadania dohody.⁹ Nariadenie č. 987/2009 uvádza situácie, v ktorých sa tento postup uplatňuje.

30. Pokiaľ ide o zrušenie potvrdenia A1, iba článok 5 nariadenia č. 987/2009 stanovuje osobitný postup „*v prípade pochybností* o platnosti dokumentu [ktorý potvrdzuje situáciu osoby] alebo pravdivosti skutočností, z ktorých vychádzajú tvrdenia, ktoré sú v ňom uvedené“¹⁰.

⁹ Pozri tiež odôvodnenia 10 a 11, ako aj body 1, 2 a 17 rozhodnutia č. A1 z 12. júna 2009 o zavedení postupu dialógu a zmierovacieho postupu týkajúceho sa platnosti dokumentov, určenia uplatniteľných právnych predpisov a poskytovania dávok podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 (Ú. v. EÚ C 106, 2010, s. 1) (ďalej len „rozhodnutie č. A1“). Pozri tiež rozsudok z 27. apríla 2017, *A-Rosa Flussschiff* [C-620/15, ďalej len „rozsudok *A-Rosa Flussschiff*“, EU:C:2017:309, bod 58, ktorý sa týka článku 84a ods. 3 nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov a ich rodiny, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva (Ú. v. ES L 149, 1971, s. 2; Mim. vyd. 05/001, s. 35), ktorého ustanovenia boli prevzaté do článku 76 ods. 6 nariadenia č. 883/2004].

¹⁰ Odsek 2 tohto článku. Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

31. Jednotlivé fázy tohto postupu opísané v odsekoch 2 až 4 tohto článku 5 majú za cieľ jednak zhromaždiť informácie potrebné na potvrdenie alebo nepotvrdenie platnosti potvrdenia A1 v rámci dohody medzi príslušnými inštitúciami a jednak prekonať prípadné nezhody medzi nimi.¹¹

32. Z týchto ustanovení jednoznačne vyplýva, že uvedený postup sa uplatňuje na podnet „inštitúci[e] členského štátu, ktorej sa dokument predložil“¹². V dôsledku toho neexistuje žiadne ustanovenie, ktoré by upravovalo situáciu, v ktorej vydávajúca inštitúcia nemá po vykonaní overení *ex offo* žiadne pochybnosti o tom, že potvrdenie A1 by malo byť zrušené.¹³

33. Preto má Súdny dvor na základe prejudiciálnych otázok rozhodnúť, či vzhľadom na nariadenia č. 883/2004 a 987/2009, ako aj výklad v jeho judikatúre možno potvrdenie A1 zrušiť len po predchádzajúcej *dohode* medzi príslušnými inštitúciami dotknutých členských štátov s cieľom určiť právnu úpravu uplatniteľnú na dotknutú osobu.

34. *Pokiaľ ide o legislatívny rámec* pre otázky vnútroštátneho súdu, v prvom rade treba pripomenúť, že na jednej strane nariadenie č. 987/2009 kodifikovalo judikatúru Súdneho dvora týkajúcu sa rozsahu a právnych účinkov potvrdenia E 101¹⁴, ako aj postupu, ktorý treba dodržať pri *riešení prípadných nezhôd medzi inštitúciami dotknutých členských štátov* týkajúcich sa platnosti alebo správnosti tohto potvrdenia.¹⁵

35. Na druhej strane toto nariadenie zakotvilo zásady vyplývajúce z tejto judikatúry, a to:

- *záväzný charakter* takéhoto potvrdenia, ktorý je založený na kogentných pravidlách jednotnosti uplatniteľných vnútroštátnych právnych predpisov, lojálnej spolupráce a právnej istoty, ktorým osobitný význam pripisuje aj nariadenie č. 883/2004,¹⁶
- *vylučnú právomoc vydávajúcej inštitúcie, pokiaľ ide o posúdenie ich platnosti*,¹⁷ ako aj
- *použitie postupu dialógu* medzi príslušnými inštitúciami dotknutých členských štátov a *postupu hľadania dohody pred správnu komisiou pri riešení nezhôd* medzi týmito

¹¹ Pozri rozsudok DRV Intertrans (bod 46).

¹² Odsek 2 uvedeného článku 5.

¹³ Pokiaľ ide o dôvod zrušenia vyplývajúci zo skutočnosti, že dotknutá osoba nevykonávala pracovnú činnosť v dvoch rôznych členských štátoch, pozri v prejednávanej veci bod 21 vyššie.

¹⁴ Potvrdenie A1 nahradilo potvrdenie E 101. Pozri poznámku pod čiarou 4 vyššie.

¹⁵ Pozri rozsudok DRV Intertrans (body 43 a 52, ako aj citovaná judikatúra).

¹⁶ Pozri rozsudok zo 16. júla 2020, AFMB a i. (C-610/18, EU:C:2020:565, body 72 a 74), ako aj rozsudok DRV Intertrans (body 43 a 54 a citovaná judikatúra). Vo veci, v ktorej bol vydaný tento rozsudok, boli účinky potvrdenia A1 dočasne pozastavené rozhodnutím vydávajúcej inštitúcie. Súdny dvor rozhodol, že vzhľadom na znenie článku 5 ods. 1 nariadenia č. 987/2009 len zrušenie tohto potvrdenia ho môže zbaviť jeho záväzných účinkov (body 48, 49, 51 a 59).

¹⁷ Pokiaľ ide o zásadu lojálnej spolupráce stanovenú v článku 4 ods. 3 ZEÚ, ktorá ukladá vydávajúcej inštitúcii, aby vykonala riadne posúdenie skutkového stavu relevantného na uplatnenie pravidiel pre určenie príslušnej právnej úpravy v oblasti sociálneho zabezpečenia a v dôsledku toho zaručila správnosť údajov, ktoré sú uvedené na potvrdení E 101 (teraz potvrdenie A1), pozri rozsudok A-Rosa Flussschiff (bod 39 a citovaná judikatúra). Súdny dvor tiež rozhodol, že táto zásada sa uplatňuje aj vtedy, keď správna komisia rozhodla, že potvrdenie bolo vydané neoprávnene [pozri rozsudok zo 6. septembra 2018, Alpenrind a i. (C-527/16, ďalej len „rozsudok Alpenrind a i.“, EU:C:2018:669, bod 64)], alebo súdy členského štátu vedú súdne konanie voči zamestnávateľovi na základe skutočností, ktoré by mohli odhaliť podvodné získanie alebo použitie potvrdení [pozri rozsudok z 2. apríla 2020, CRPNPAC a Vueling Airlines (C-370/17 a C-371/18, ďalej len „rozsudok Vueling“, EU:C:2020:260, bod 86)].

inštitúciami, a to pokiaľ ide o *správnosť vypracovaných dokumentov*, ako aj *určenie právnej úpravy uplatniteľnej* na dotknutého pracovníka.¹⁸

36. V druhom rade sa teda zdá, že *normotvorca Únie neuvažoval o širokej pôsobnosti tohto postupu dialógu a hľadania dohody*, a vyhradil ho pre osobitné potreby lojálnej spolupráce.¹⁹

37. Chcem tiež poukázať na to, že v praktickej príručke Komisie k právnej úprave uplatniteľnej v Európskej únii (EÚ), Európskom hospodárskom priestore (EHP) a vo Švajčiarsku²⁰ je uvedená možnosť opätovného preskúmania situácie dotknutej osoby na podnet vydávajúcej inštitúcie, po ktorom by prípadne nasledovalo zrušenie potvrdenia. Táto príručka však neobsahuje žiadne odporúčania na uplatnenie postupu dialógu a hľadania dohody. To isté platí, pokiaľ ide o rozhodnutie č. A1,²¹ ktoré sa zaoberá len situáciou, keď inštitúcia buď vyjadří pochybnosti o platnosti dokumentu vydaného inštitúciou iného členského štátu, alebo keď existujú rozdielne názory, pokiaľ ide o určenie príslušnej právnej úpravy.²²

38. Toto konštatovanie, s ktorým súhlasia všetci účastníci konania, ktorí predložili písomné pripomienky, je podľa môjho názoru logickým a nutným dôsledkom zásady vzájomnej dôvery.²³ Odôvodňuje uznanie opodstatnenosti rozhodnutia vydávajúcej inštitúcie vydať potvrdenie²⁴ bez ďalších formalít. Preto sa táto zásada musí uplatniť aj na rozhodnutie o jeho jednostrannom zrušení, pokiaľ neexistujú pochybnosti o objektívnej situácii²⁵ dotknutej osoby²⁶. Inými slovami, vzhľadom na systém zavedený nariadením č. 987/2009 na základe zásad uvedených v nariadení č. 883/2004 si možno ťažko predstaviť, že by bolo zrušenie potvrdenia podmienené súhlasom

¹⁸ Pozri rozsudok DRV Intertrans (body 43 a 55). V tomto rozsudku Súdny dvor tiež rozhodol, že inštitúcia vyhotovujúca dotknuté potvrdenia A1, ktorej bola v rámci postupu dialógu a hľadania dohody doručená žiadosť o zrušenie, nemôže rozhodnúť o odložení opätovného preskúmania platnosti týchto potvrdení a posúdení systému sociálneho zabezpečenia uplatniteľného na dotknutých pracovníkov až do skončenia trestného konania prebiehajúceho pred súdmi členského štátu, v ktorom sa práca vykonáva (body 27, 53, 55 a 63).

¹⁹ Túto legislatívnu voľbu možno tiež odôvodniť nízkym počtom prípadov, ktoré sa majú riešiť. Pozri štatistiky v správe Komisie s názvom „Posting of workers, Report on A1 Portable Documents issued in 2020“, október 2021, najmä komentár k bodu 5 a tabuľku 20, v ktorej sa uvádza, že prípady chýb predstavujú menej ako 0,1 % z počtu potvrdení vydaných príslušnými členskými štátmi. Pokiaľ ide o počet zrušených potvrdení, pozri tiež tabuľku 22. Analýza je takáto (podľa tabuľky 21): „V absolútnom vyjadrení najväčší počet potvrdení A1 zrušilo Poľsko (528...) a Slovensko (766...). V relatívnom vyjadrení (t. j. ako percentuálny podiel z celkového počtu vystavených potvrdení) všetky členské štáty, ktoré poskytli údaje, zrušili menej ako 1 % z celkového počtu potvrdení A1 vydaných v roku 2020. Napríklad Poľsko zrušilo 0,1 % a Slovensko 0,7 % z celkového počtu potvrdení A1 vydaných v roku 2020. Treba však poznamenať, že... v roku 2020 mohli byť zrušené potvrdenia A1, ktoré boli vydané v roku 2019, alebo ešte skôr. Pokiaľ ide o Poľsko, počet zrušených potvrdení A1 sa v porovnaní s rokom 2019 značne znížil (z 1 197...v roku 2019 na „iba“ 528... v roku 2020)“ (voľný preklad).

²⁰ Praktická príručka vypracovaná a schválená správnu komisiou, ktorá je dostupná na: <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=11366&langId=fr> (ďalej len „praktická príručka“), najmä s. 27, prvý odsek, a s. 36, predposledný odsek.

²¹ Ako Súdny dvor pripomenul v rozsudku z 11. júla 2018, Komisia/Belgicko (C-356/15, EU:C:2018:555, bod 111), rozhodnutie č. A1 nemá normatívnu povahu. Podľa ustálenej judikatúry však toto rozhodnutie môže inštitúciám sociálneho zabezpečenia, ktoré sú poverené uplatňovaním práva Únie v tejto oblasti, poskytnúť pomoc (pozri ten istý rozsudok, bod 110 a citovanú judikatúru).

²² Pozri bod 1 tohto rozhodnutia.

²³ Pozri rozsudok zo 14. mája 2020, Bouygues travaux publics a i. (C-17/19, EU:C:2020:379, bod 40 a citovaná judikatúra).

²⁴ Okrem toho Súdny dvor rozhodol, že prípadné nezrovnalosti nemajú vplyv na záväzný účinok potvrdení. Pozri rozsudok Alpenrind a i. (bod 76).

²⁵ Pozri odôvodnenie 10 nariadenia č. 987/2009 a poznámku pod čiarou 34 nižšie.

²⁶ V prejednávanej veci ZUS vo svojich písomných pripomienkach zdôraznil, že zistenie, že TE počas obdobia uvedeného v potvrdení A1, ktoré tento úrad vystavil, *nevykonával* v Poľsku žiadnu činnosť, nevyvoláva žiadne pochybnosti, pokiaľ ide o povinnosť toto potvrdenie zrušiť, keďže bolo založené na článku 13 nariadenia č. 883/2004. V tejto súvislosti sa tento prípad značne odlišuje od prípadu, kedy vznikajú ťažkosti pri posúdení činnosti dotknutej osoby. Konkrétne vysvetlenia a príklady pozri v praktickej príručke, s. 22 a nasl.

inštitúcie iného členského štátu, alebo dokonca predchádzajúcou dohodou, *a fortiori* v takomto prípade.²⁷ Okrem toho, ak sa preukáže podvod, vydávajúca inštitúcia je povinná toto potvrdenie zrušiť.²⁸

39. V treťom rade nedostatok vôle normotvorcu Únie prijať v takejto situácii osobitné ustanovenia potvrdzujú ďalšie dve zistenia. Po prvé článok 16 ods. 4 nariadenia č. 987/2009²⁹ stanovuje *kontakty medzi inštitúciami alebo príslušnými orgánmi* len v prípade „*neistot[y]* vo veci určenia uplatniteľných právnych predpisov“³⁰ a v osobitnom prípade uplatnenia článku 13 nariadenia č. 883/2004.

40. Po druhé článok 6 tohto nariadenia stanovuje *dočasné riešenia na ochranu* dotknutej osoby týkajúce sa rozhodného práva, ako aj priznania dávok len v prípade „*rozdielnosti stanovísk*“³¹ týchto inštitúcií alebo orgánov. Toto obmedzenie prípadov dohody je podľa môjho názoru prispôbené požiadavke rýchlosti,³² ktorú vyžaduje určenie rozhodného práva pre situáciu dotknutej osoby a potreba, aby nedochádzalo k zvyšovaniu počtu prípadov využitia správnej komisie, ako stanovuje článok 5 ods. 4, ako aj článok 6 ods. 3 uvedeného nariadenia.³³

41. Preto sa domnievam, že podmienenie zrušenia potvrdenia A1 stanoviskom alebo rozhodnutím iného členského štátu o určení systému sociálneho zabezpečenia uplatniteľného na dotknutého pracovníka, aj keby k zrušeniu došlo až po značnej dobe od jeho vydania,³⁴ nemôže vyplývať výlučne z teleologického výkladu nariadení č. 883/2004 a 987/2009 v ich aktuálnom znení, ktoré sa obmedzuje na situácie, v ktorých vznikajú ťažkosti pri určení rozhodného práva.

42. Vo štvrtom rade, pokiaľ ide o systém sociálneho zabezpečenia, domnievam sa, že treba zohľadniť zásadu, podľa ktorej potvrdenie A1 zakladá domnienku zákonnosti poistenia dotknutého pracovníka v rámci systému sociálneho zabezpečenia³⁵ založenú na situácii, ktorú tento dokument potvrdzuje.³⁶ Rovnako ako Komisia a francúzska vláda zdôrazňujem, že toto potvrdenie nezakladá práva.³⁷ V dôsledku toho má jeho zrušenie za následok len to, že príslušné orgány nie sú viazané záväznými účinkami uvedeného potvrdenia.

²⁷ Treba naopak uvažovať o diskusii o skutkových okolnostiach zistených inštitúciou, ktorá chce zrušiť potvrdenie, ktoré vydala neoprávnene, hoci ručí za správnosť údajov uvedených v potvrdení. Pozri poznámku pod čiarou 17 vyššie.

²⁸ Pozri rozsudok z 11. júla 2018, Komisia/Belgicko (C-356/15, EU:C:2018:555, bod 99 a citovaná judikatúra, v porovnaní s bodom 98).

²⁹ V prípade rozdielnosti stanovísk o rozhodnom práve druhý odsek tohto ustanovenia odkazuje na článok 6 nariadenia č. 987/2009. Pozri tiež odôvodnenie 8 a bod 1 písm. b) rozhodnutia č. A1.

³⁰ Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

³¹ Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

³² Pozri v tomto zmysle článok 76 ods. 6 nariadenia č. 883/2004 a odôvodnenie 2 nariadenia č. 987/2009. Pokiaľ ide o prípady, keď Súdny dvor rozhodol vzhľadom na rýchlosť konania každej dotknutej inštitúcie alebo orgánu a situácie, v ktorých boli lehoty neprimerané, pozri rozsudok zo 6. februára 2018, Altun a i. (C-359/16, EU:C:2018:63, body 55, 59 a 60), ako aj rozsudok Vueling (body 80 a 81, ako aj body 85 a 86).

³³ Pokiaľ ide o úlohu tejto správnej komisie, pozri rozsudok Alpenrind a i. (bod 58 a nasl., najmä body 59 a 60, ako aj bod 62, pokiaľ ide o obmedzenie jej úlohy pri zosúladovaní stanovísk príslušných orgánov členských štátov, ktoré sa na ňu obrátili).

³⁴ V prejednávanej veci bolo podľa písomných pripomienok ZUS potvrdenie, ktoré bolo vydané 19. augusta 2016, zrušené 1. decembra 2017, teda menej ako tri mesiace po prvých zisteniach, ktoré odhalili nové skutočnosti o situácii dotknutej osoby.

³⁵ Pozri rozsudok zo 6. februára 2018, Altun a i. (C-359/16, EU:C:2018:63, body 36 a 39).

³⁶ Pozri článok 5 ods. 1 a článok 19 ods. 2 nariadenia č. 987/2009, ako aj rozsudok Alpenrind a i. (bod 75). Pokiaľ ide o pripomenutie, že skutkové okolnosti sú základom na vydanie potvrdenia, pozri tiež rozsudok A-Rosa Flussschiff (bod 57).

³⁷ Pozri v tomto zmysle rozsudok A-Rosa Flussschiff (bod 38). Pokiaľ ide o pripomenutie, že jediným cieľom kolíznych noriem stanovených nariadením č. 883/2004 je určiť právnu úpravu uplatniteľnú na osoby, ktoré sa nachádzajú v jednej z situácií, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia stanovujúce tieto pravidlá, a že ako také nemajú za cieľ stanoviť podmienky existencie práva alebo povinnosti vstúpiť do určitého systému sociálneho zabezpečenia, pozri rozsudok z 15. septembra 2022, Rechtsanwaltskammer Wien (C-58/21, EU:C:2022:691, bod 50 a citovaná judikatúra). Porovnaj s odôvodnením 17a nariadenia č. 883/2004 a ustálenou judikatúrou Súdneho dvora, ktorá pripomína, že uplatnenie systému kolíznych noriem zavedeného týmto nariadením závisí len od objektívnej situácie, v ktorej sa nachádza dotknutý pracovník [pozri rozsudok zo 16. júla 2020, AFMB a i. (C-610/18, EU:C:2020:565, bod 54)].

43. Okrem toho v prípade rozhodnutia vydávajúcej inštitúcie o zrušení neexistuje riziko platenia dvojakých príspevkov.³⁸

44. V dôsledku toho všetky tieto úvahy svedčia v prospech toho, že príslušné inštitúcie dotknutých členských štátov nie sú v prípade zrušenia potvrdenia A1 *ex offio* povinné sa vopred dohodnúť alebo hľadať dohodu.

45. Prikláňam sa však skôr k názoru, že analýza by bola neúplná, ak by nezohľadňovala rozlišovanie, ktoré treba urobiť medzi zrušením potvrdenia a jeho vydaním, keďže toto zrušenie sa nevyhnutne nepriaznivo dotýka pracovníka a môže spôsobiť podstatné, či dokonca škodlivé, konkrétne dôsledky, keďže spochybňuje posúdenie právnej situácie tohto pracovníka.³⁹

46. Podľa ustálenej judikatúry má totiž potvrdenie A1 za cieľ uľahčiť voľný pohyb pracovníka⁴⁰ a prispieť k právnej istote tak pre tohto pracovníka, ako aj pre dotknuté inštitúcie. Súdny dvor tento aspekt osobitne zdôraznil vo svojej judikatúre týkajúcej sa záväzných účinkov tohto potvrdenia, a najnovšie i rozhodnutia o pozastavení jeho účinkov.⁴¹

47. S cieľom navrhnúť vnútroštátnemu súdu užitočnú odpoveď treba preto podľa môjho názoru bez ohľadu na okolnosti zrušenia potvrdenia A1⁴² zohľadniť dva zdroje zložitosti, a to::

- toto potvrdenie môže mať, podobne ako potvrdenie E 101, retroaktívny účinok⁴³. Súdny dvor spresnil, že „aj keď je žiaduce, aby sa také potvrdenie vydalo pred začiatkom dotknutého obdobia, možno ho rovnako vydať aj počas tohto obdobia, dokonca aj po jeho uplynutí“⁴⁴, a
- najmä pravidlá premlčania, ktoré majú dôsledky na vrátenie poistného na sociálne zabezpečenie.⁴⁵

48. Poľská vláda okrem toho upriamila pozornosť Súdneho dvora najmä na riziko neexistencie sociálneho poistenia pracovníka.

³⁸ Túto situáciu teda treba odlišovať od situácie, v ktorej príslušná inštitúcia hostiteľského členského štátu jednostranne vylúči uplatnenie potvrdení E 101 alebo A1 vydaných príslušnou inštitúciou iného členského štátu len na základe konkrétnych dôkazov o existencii podvodu. Pozri rozsudok Vueling (bod 68).

³⁹ Pokiaľ ide o konkrétne dôsledky, ktoré prichádzajú do úvahy, ako príklad pozri MORSA, M.: Retrait des documents A1 dans le cadre d'une procédure pénale et recours introduit par le prévenu devant une juridiction administrative dans l'État membre d'établissement. In: *Droit pénal de l'entreprise*. Bruxelles: Larcier, 2021, č. 4, s. 352 až 362, najmä s. 361, bod 23. Pokiaľ ide o administratívne ťažkosti súvisiace s vrátením už zaplatených odvodov a preplatením každého plnenia, ktoré už bolo dotknutým zamestnancom poskytnuté, pozri návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Saugmandsgaard Øe vo veci Alpenrind a i. (C-527/16, EU:C:2018:52, bod 20 a poznámka pod čiarou 13). Pokiaľ ide o povinnosť predchádzať riziku, že osoby, na ktoré sa vzťahuje nariadenie č. 883/2004, by boli zbavené ochrany v oblasti sociálneho zabezpečenia, ak by neexistovala právna úprava, ktorá by sa na ne vzťahovala, pozri rozsudok z 3. júna 2021, TEAM POWER EUROPE (C-784/19, EU:C:2021:427, bod 32).

⁴⁰ Pozri odôvodnenia 1 a 45 nariadenia č. 883/2004 a odôvodnenie 23 nariadenia č. 987/2009. Pozri rozsudok z 3. júna 2021, TEAM POWER EUROPE (C-784/19, EU:C:2021:427, bod 58, ako aj citovaná judikatúra), a rozsudok DRV Intertrans (bod 58).

⁴¹ Pozri rozsudok DRV Intertrans (body 56 a 57).

⁴² Okrem okolností sporu vo veci samej podporuje vznik dôvodov na preskúmanie aj pravidlo uvedené v článku 14 ods. 10 nariadenia č. 987/2009, podľa ktorého v určitých prípadoch dotknuté inštitúcie na určenie príslušnej právnej úpravy zohľadňujú predpokladanú situáciu počas nasledujúcich dvanástich kalendárnych mesiacov. Pozri praktickú príručku, s. 28 (analogicky s prejednávanou vecou pred príkladom 3) a s. 36.

⁴³ Pokiaľ ide o tento účinok v prípade dočasného poistenia, pozri článok 6 ods. 4 nariadenia č. 987/2009.

⁴⁴ Pozri rozsudok Alpenrind a i. (body 70 a 71 a citovaná judikatúra).

⁴⁵ Pozri rozsudok Vueling (bod 69). Pokiaľ ide o ťažkosti pri vymáhaní dlžných súm v prípade podvodu a ťažkosti spojené s čakaním na vydanie rozhodnutia o zrušení potvrdenia A1, pozri EMERIAU, A.: Le travail détaché en Europe: concurrence sociale déloyale ou garantie d'un socle minimal de protection? In: *Informations sociales*. Paris: Caisse nationale d'allocations familiales, 2021, č. 203 – 204, s. 144 až 152, najmä s. 150.

49. V tejto súvislosti preto treba podľa môjho názoru uviesť, že postup dialógu a hľadania dohody stanovený v článku 76 ods. 6 nariadenia č. 883/2004⁴⁶ nie je jediným rámcom, ktorý normotvorca Únie stanovil na účely zabezpečenia účinného výkonu voľného pohybu pracovníkov prostredníctvom sociálnej ochrany.⁴⁷

50. Niekoľko ďalších ustanovení totiž stanovuje *výmenu informácií na účely určenia práv a povinností dotknutých osôb*.

51. Po prvé článok 2 ods. 2, článok 15, článok 16 ods. 2 a 3 a článok 20 nariadenia č. 987/2009 stanovujú v rámci spolupráce upravenej v článku 76 ods. 4 nariadenia č. 883/2004 výmenu informácií priamo medzi inštitúciami alebo prostredníctvom styčných orgánov v súlade s cieľmi vyjadrenými v odôvodneniach 1 a 2 tohto nariadenia.

52. Po druhé článok 16 nariadenia č. 883/2004, nazvaný „Výnimky z článkov 11 až 15“, v ods. 1 stanovuje, že „dva alebo viac členských štátov, príslušné orgány týchto štátov alebo úrady určené týmito orgánmi *môžu spoločnou dohodou upraviť výnimky z článkov 11 až 15 v záujme určitých osôb alebo určitých kategórií osôb*“⁴⁸.

53. V dôsledku toho sa na základe článku 76 ods. 4 nariadenia č. 883/2004, ako aj článkov 2 a 20 nariadenia č. 987/2009 v spojení s článkom 6 tohto nariadenia, rovnako ako česká, belgická a francúzska vláda, v prvom rade domnievam, že tieto ustanovenia poskytujú v prípade zrušenia potvrdenia A1 na podnet vydávajúcej inštitúcie právny rámec konania, ktorý dostatočne chráni pracovníkov,⁴⁹ pričom toto konanie zahŕňa tieto fázy:

- jednostranné rozhodnutie o zrušení potvrdenia A1, hneď ako sú zistené skutočnosti, ktoré ho zjavne zneplatňujú,⁵⁰ a
- čo najskoršie⁵¹ informovanie dotknutej osoby a inštitúcie hostiteľského členského štátu.⁵²

54. V druhom rade v tejto fáze možno ochranu pracovníka zabezpečiť tiež tromi spôsobmi. Najprv môže pracovník alebo jeho zamestnávateľ požiadať inštitúciu hostiteľského členského štátu o vydanie potvrdenia A1.⁵³

55. Ďalej v prípade rozdielných stanovísk medzi inštitúciou, ktorá bola informovaná o zrušení potvrdenia A1, a inštitúciou, ktorá o zrušení rozhodla, inštitúcia, ktorá bola o tomto zrušení informovaná, môže dočasne priznať dávky za podmienok stanovených v článku 6 ods. 2 nariadenia č. 987/2009.⁵⁴ Pokiaľ ide o obavy z nečinnosti príslušnej inštitúcie, ktoré vyjadrila poľská vláda,

⁴⁶ Pozri body 30 až 32 vyššie.

⁴⁷ Pozri poznámku pod čiarou 40 vyššie.

⁴⁸ Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

⁴⁹ Pokiaľ ide o zásady ochrany pracovníkov a právnej istoty v rámci voľného pohybu, pozri poznámku pod čiarou 40 vyššie.

⁵⁰ Pripomínam, že z dôvodu povinnosti vydávajúceho orgánu správne posúdiť skutkový stav relevantný na uplatnenie nariadení č. 883/2004 a 987/2009 a zabezpečiť správnosť údajov uvedených v potvrdení, pozri poznámku pod čiarou 17 vyššie. Pokiaľ ide o neexistenciu potenciálneho nesúhlasu vyplývajúceho zo zjavne chybné povahy potvrdennej situácie, pozri poznámku pod čiarou 27 vyššie.

⁵¹ Pokiaľ ide o zásadu účinnosti a rýchlosti, pozri bod 40 vyššie. Pokiaľ ide o tok žiadostí o overenie, pozri tiež správu Komisie citovanú v poznámke pod čiarou 19 vyššie, najmä v tabuľke 22.

⁵² Z dôvodu zásady lojálnej spolupráce pozri bod 35 vyššie.

⁵³ Pozri článok 5 a článok 19 ods. 2 nariadenia č. 987/2009, ako aj poznámku pod čiarou 4 vyššie.

⁵⁴ Pozri v tomto zmysle rozsudok Alpenrind a i. (bod 76) z dôvodu zrušenia potvrdenia A1.

poznámenávam, že z písomných pripomienok predložených Súdnu dvoru nevyplýva, že konkrétne ťažkosti, ktoré treba prekonať v záujme dotknutého pracovníka,⁵⁵ sa líšia od ťažkostí spôsobených zrušením potvrdenia A1 na podnet inštitúcie iného členského štátu.⁵⁶

56. Naopak jednoduché odporúčanie, analogicky ako v prípade niektorých ustanovení nariadenia č. 987/2009, primeraných lehôt na prijatie dohody pred rozhodnutím o zrušení potvrdenia A1, považujem vzhľadom na príslušnú situáciu za nedostatočné. Ide totiž o zrušenie účinkov potvrdenia, o ktorého nesprávnosti nie sú pochybnosti, keďže tieto účinky nemožno dočasne zachovať.⁵⁷ Okrem toho na jednej strane poznámenávam, že v závislosti od inštitúcií možno v praxi uplatniť riešenia v záujme pracovníkov, ako zdôraznila česká, belgická⁵⁸ a francúzska vláda. Na druhej strane spoluprácu medzi členskými štátmi možno uskutočniť na dvojstrannej úrovni, pokiaľ budú rešpektované práva osôb dotknutých nariadením č. 883/2004.⁵⁹

57. Okrem toho nezhody alebo ťažkosti pri výklade alebo uplatňovaní nariadenia č. 883/2004 odôvodňujú použitie postupu dialógu a hľadania dohody stanoveného nariadeniami č. 883/2004 a 987/2009 v týchto konkrétnych prípadoch.⁶⁰

58. Napokon súčasne platí, že v prípade neexistencie potvrdenia má dotknutý pracovník alebo jeho zamestnávateľ vždy možnosť obrátiť sa na súd, aby rozhodol o poistení tohto pracovníka, ako preukazuje konanie vo veci samej.⁶¹

59. V treťom rade chcem poukázať na to, že riziko škodlivých dôsledkov pre pracovníka je v situáciách, v ktorých nejde o podvod, obmedzené.⁶²

60. V dôsledku toho navrhujem, aby Súdny dvor rozhodol, že v prípade, ak nedošlo k nadviazaniu dialógu a uskutočneniu postupu hľadania dohody stanoveného nariadeniami č. 883/2004 a 987/2009, v prípade, ak inštitúcia zruší potvrdenie A1 *ex officio*, ktoré vydala neoprávnene, táto inštitúcia je povinná čo najskôr informovať inštitúciu hostiteľského členského štátu bez toho, aby sa s ňou musela vopred dohodnúť.

V. Návrh

61. Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na prejudiciálne otázky, ktoré mu položil Sąd Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko), takto:

Články 5, 6 a 16, ako aj články 2 a 20 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo 16. septembra 2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia, zmeneného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 465/2012 z 22. mája 2012,

⁵⁵ Pozri body 45 a 47 vyššie. V tejto súvislosti poznámenávam, že pokiaľ ide o prejednávanú vec, neboli poskytnuté žiadne údaje.

⁵⁶ Pozri v tejto súvislosti správu citovanú v poznámke pod čiarou 19 vyššie, s. 51, tabuľku 23. Pozri tiež MORSA, M.: c. d., s. 362, bod 25.

⁵⁷ Pozri rozsudok DRV Intertrans (body 27 a 57).

⁵⁸ Pozri tiež správu citovanú v poznámke pod čiarou 19 vyššie, s. 51, tabuľku 23.

⁵⁹ Pozri články 8 nariadení č. 883/2004 a 987/2009, ako aj odôvodnenie 8 nariadenia č. 987/2009. Ako príklad spolupráce v boji proti podvodom pozri EMERIAU, A.: c. d., s. 149, a MORSA, M.: c. d., s. 361, bod 24.

⁶⁰ Pozri body 29 a 34 až 36 vyššie.

⁶¹ Pozri v tomto zmysle rozsudok Alpenrind a i. (bod 61).

⁶² Pozri praktickú príručku, s. 36 na konci, a s. 37.

sa majú vykladať v tom zmysle, že:

- inštitúcia, ktorá v nadväznosti na overenia vykonané z vlastnej iniciatívy zistila, že vydala potvrdenie A1 neoprávnene, môže toto potvrdenie zrušiť bez toho, aby predtým nadviazala dialóg a uskutočnila postup hľadania dohody s príslušnými inštitúciami dotknutých členských štátov s cieľom určiť príslušnú právnu úpravu,
- táto inštitúcia je však o svojom rozhodnutí o zrušení povinná čo najskôr informovať príslušné inštitúcie dotknutých členských štátov.